

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Татарстан
Исполнительный комитет Мамадышского муниципального района РТ
МБОУ Олуязский лицей

РАССМОТРЕНО

Руководитель НМО

Аглямзянова А.Ф.
Протокол № 1 от «18»
082023 г.

УТВЕРЖДЕНО

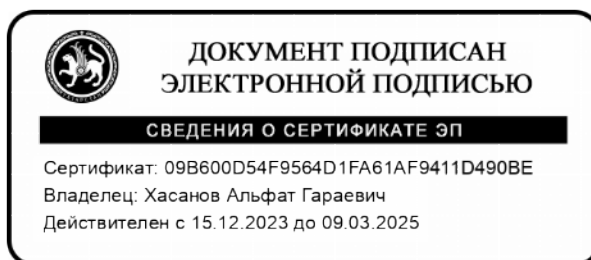
Директор лицея

Хасанов А.Г.
Приказ № 42 от «21»
082023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Литературное чтение на родном (татарском) языке»

для обучающихся 1-4 классов

с. Олуяз 2023 г.

Федеральная рабочая программа по учебному предмету «Литературное чтение на родном (татарском) языке».

1. Федеральная рабочая программа по учебному предмету «Литературное чтение на родном (татарском) языке» (предметная область «Родной язык и литературное чтение на родном языке») (далее соответственно - программа по литературному чтению на родном (татарском) языке, литературное чтение на родном (татарском) языке) разработана для образовательных организаций с обучением на родном (татарском) языке, для обучающихся, владеющих родным (татарским) языком, и включает пояснительную записку, содержание обучения, планируемые результаты освоения программы по литературному чтению на родном (татарском) языке.

2. Пояснительная записка отражает общие цели изучения литературного чтения на родном (татарском) языке, место в структуре учебного плана, а также подходы к отбору содержания, к определению планируемых результатов.

3. Содержание обучения раскрывает содержательные линии, которые предлагаются для обязательного изучения в каждом классе на уровне начального общего образования.

4. Планируемые результаты освоения программы по литературному чтению на родном (татарском) языке включают личностные, метапредметные результаты за весь период обучения на уровне начального общего образования, а также предметные результаты за каждый год обучения.

5. Пояснительная записка.

5.1. Программа по литературному чтению на родном (татарском) языке разработана с целью оказания методической помощи учителю в создании рабочей программы по учебному предмету, ориентированной на современные тенденции в образовании и активные методики обучения.

5.2. Курс литературного чтения на родном (татарском) языке направлен на формирование у младших школьников первоначальных знаний о татарской литературе, интереса к чтению, культуры восприятия художественного текста; на воспитание нравственности, любви к родному краю и государству через осознание своей национальной принадлежности.

5.3. В 1 классе учебный предмет «Литературное чтение на родном (татарском) языке» как систематический курс начинает изучаться после курса «Обучение грамоте».

5.4. Учебный предмет обеспечивает межпредметные связи с другими учебными предметами гуманитарного цикла, особенно с учебным предметом «Родной (татарский) язык».

5.6. В содержании программы по литературному чтению на родном (татарском) языке выделяются следующие содержательные линии: виды речевой и читательской деятельности, работа с текстом художественного произведения, литературоведческая пропедевтика, творческая деятельность обучающихся, круг детского чтения.

5.7. В программу по литературному чтению на родном (татарском) языке включены лучшие образцы татарской детской литературы и татарского фольклора. При формировании содержания Программы учтены эстетическая и нравственная ценность текстов, их жанровое и тематическое разнообразие, читательские предпочтения. Произведения даны в рамках тематических разделов, обусловленных возрастом и интересами обучающихся.

5.8. Содержание программы по литературному чтению на родном (татарском) языке направлено на воспитание нравственно развитой и ответственной личности, на формирование патриотических чувств через осознание своей национальной принадлежности.

5.9. Изучение литературного чтения на родном (татарском) языке направлено на достижение следующих целей:

воспитание ценностного отношения к татарской литературе как существенной части родной культуры;

формирование грамотного читателя, который в будущем сможет самостоятельно выбирать книги и пользоваться библиотекой, ориентируясь на собственные предпочтения или исходя из поставленной учебной задачи, а также использовать свою читательскую деятельность как средство для самообразования.

5.10. Достижение поставленных целей реализации программы по литературному чтению на родном (татарском) языке предусматривает решение следующих задач:

воспитание интереса к чтению и книге, формирование читательского кругозора;

формирование и совершенствование техники чтения вслух и про себя, развитие приёмов понимания (восприятия и осмысления) текста;

формирование коммуникативных умений обучающихся;

развитие устной и письменной речи учащихся на родном (татарском) языке (диалогической и монологической);

формирование нравственных и эстетических чувств обучающихся, обучение пониманию духовной сущности произведений;

приобщение обучающихся к родной литературе как искусству слова через введение элементов литературоведческого анализа, ознакомление с отдельными теоретико-литературными понятиями;

развитие способности к творческой деятельности на родном (татарском) языке.

5.10. Общее число часов, рекомендованных для изучения литературного чтения на родном (татарском) языке, - 120 часов: в 1 классе - 18 часов (1 час в неделю), во 2 классе - 34 часа (1 час в неделю), в 3 классе - 34 часа (1 час в неделю), в 4 классе - 34 часа (1 час в неделю).

6. Содержание обучения в 1 классе.

6.1. Учат в школе...

Произведения о школьной жизни, уроках, одноклассниках, праздниках в школе.

6.1.1. Произведения для чтения.

М. Джалиль, «Беренче дәрес» («Первый урок»). Б. Рахмет, «Рәсем ясьйбыз» («Мы рисуем»). Н. Мадьяров, «Салават күпере» («Радуга»). М. Магдеев, «Мәктәптә беренче көн» («Первый день в школе»). Х. Туфан, «Казан» («Казань»). Дж. Дарзаман, «Тискәре хәрефләр» («Непослушные буквы»). Ш. Маннур, «Яхшы бел» («Знай хорошо»). Ф. Садриев, «Тургай мәктәпкә бара» («Тургай идёт в школу»).

6.1.2. Произведения русской литературы.

В. Голявкин, «Парта астында» («Как я под партой сидел»).

6.2. Моя семья.

Произведения о семье и её роли в жизни человека, о членах семьи, семейных традициях, ситуациях общения в семье.

6.2.1. Произведения для чтения.

Г. Тукай, «Безнең гаилә» («Наша семья»). Р. Валиев, «Барысын да яратам» («Всех люблю»). Ш. Галиев, «Дәү әнигә күчтәнәч» («Гостинцы для бабушки»). Н. Мадьяров, «Булышабыз» («Помогаем маме»). Дж. Дарзаман, «Исем таптым» («Придумала имя»). А. Алиш, «Әбиләрдә кунакта» («В гостях у бабушки»). Г. Адгам, «Кызыл муенса» («Красные бусы»).

6.3. Татарское устное народное творчество. Считалки, заклички.

Малые жанры татарского устного народного творчества, их место в нашей жизни, ситуации использования.

6.3.1. Считалки.

6.3.2. Заклички.

6.4. Красивая природа.

Произведения о природе, о её красоте и важности её сохранения.

6.4.1. Произведения для чтения.

Н. Арсланов, «Яз» («Весна»). И. Туктар, «Жем-жем!.. Чвик!», «Серле тартма» («Волшебная коробка»). Ф. Садриев, «Яңгыр, яу, яу, яу!» («Дождик, лей, лей, лей!»). Ш. Галиев, «Тәмле жәй» («Вкусное лето»). Ф. Зариф, «Татлы жәй» («Вкусное лето»).

6.5. Литературоведческая пропедевтика.

Считалка, закличка, рассказ, стихотворение, рифма, синоним, антоним.

7. Содержание обучения во 2 классе.

7.1. Наступила золотая осень.

Произведения о красоте осенней природы, осеннего леса, о празднике 1 сентября.

7.1.1. Произведения для чтения.

Р. Миннуллин, «Исәнме, мәктәп» («Здравствуй, школа»). Б. Рахмет, «Сара мәктәпкә бара» («Сара идёт в школу»). Р. Валиева, «Көз» («Осень»). Г. Хасанов, «Көзге бакча» («Осенний сад»). Л. Лерон, «Яфрак бәйрәме» («Праздник листьев»). Ф. Яруллин, «Көзге табын» («Осенние яства»). И. Туктар, «Урман букеты» («Лесной букет»). К. Тахау, «Көзге урман» («Осенний лес»).

7.2. Фольклор. Татарское устное народное творчество. Пословицы и поговорки. Загадки.

Малые жанры устного народного творчества.

7.2.1. Пословицы и поговорки. Тематика и проблематика. Значение пословиц. Ситуации использования в речи пословиц и поговорок.

7.2.2. Загадки. Смекалка и находчивость в решении загадок.

7.3. Как прекрасен этот мир!

Произведения, отражающие красоту внешнего и внутреннего мира, красоту природы, труда, дружеских отношений.

7.3.1. Произведения для чтения.

Л. Лерон, «И ямьле дә соң бу дөнья!» («Как прекрасен этот мир!»). Г. Тукай, «Эш беткәч уйнарга ярый» («Закончил дело - гуляй смело»).

7.4. Зимушка-зима.

Произведения, раскрывающие образы зимней природы, красоту зимнего леса, тему природы и человека. Праздник Новый год.

7.4.1. Произведения для чтения.

Г. Афзал, «Беренче кар» («Первый снег»). А. Еники, «Кышкы урман» («Зимний лес»). А. Алиш, «Январь». Б. Рахмет, «Кыш һәм кеше» («Зима и человек»). А. Кари, «Кошлар туйдырам» («Птичек кормлю»). С. Урайский, «Чыршы

янында» («Вокруг елки»). А. Хасан, «Кыш бабай бүләк өләшә» («Дед Мороз раздаёт подарки»).

7.4.2. Произведения русской литературы.

К. Ушинский, «Дүрт теләк» («Четыре желания»).

7.5. Родина моя, мой родной язык...

Произведения, раскрывающие образ Родины, её значение в жизни человека, рассказывающие о важности сохранения родного языка.

7.5.1. Произведения для чтения.

Г. Тукай, «Туган тел» («Родной язык»). Р. Файзуллин, «Синекә - илнеке» («Твоё - родное»). Э. Мукминова, «Туган телем» («Мой родной язык»). А. Рашитов, «Кояшлы ил - бәхет иле» («Солнечная страна - страна счастья»). Л. Лерон, «Татар баласы» («Татарин»). Г. Баширов, «Безнең Татарстан» («Наш Татарстан»).

7.6. Весна к нам пришла.

Произведения, раскрывающие образ весны в литературе. Описание весенних месяцев, оживание природы, жизнь птиц и зверей.

7.6.1. Произведения для чтения.

Н. Мадьяров, «Кар астыннан чыкты яз» («Весна выглянула из-под снега»). Р. Миннуллин, «Яз керде өебезгә» («Весна пришла к нам в дом»). А. Бикчантаева, «Март аенда» («В марте месяце»). Ф. Карим, «Яз житә» («Весна наступает»). Э. Мукминова, «Май», Г. Баширов, «Язгы авазлар» («Весенние звуки»).

7.7. Посмеёмся вместе.

Произведения о весёлых и смешных ситуациях в жизни школы, одноклассников, друзей.

7.7.1. Произведения для чтения.

Р. Миннуллин, «Малайлар сөйләшә» («Мальчишки разговаривают»). Ш. Галиев, «Онытылган...» («Забыл...»). Р. Валиев, «Бу класска ни булган?» («Что случилось с этим классом?»). З. Гумерова, «Кайда булсын - кесәмдә» («Как где? В кармане»).

7.8. Здравствуй, лето!

Произведения, отражающие красоту летней природы. Стихотворения о весёлом и интересном проведении времени в летние каникулы.

7.8.1. Произведения для чтения.

Ш. Камал, «Жэйге иртэ» («Летнее утро»). Л. Лерон, «Безне жэй көтэ» («Ждёт нас лето»). Р. Хисматуллин, «Июль аланы» («Июльская поляна»). Р. Валиева, «Исәнме, жэй!» («Здравствуй, лето!»).

7.9. Литературоведческая пропедевтика.

Пословица, поговорка, загадка, олицетворение.

8. Содержание обучения в 3 классе.

8.1. Книга - кладезь знаний.

Произведения, отражающие ценность книги, роль чтения в жизни человека и значимость книги в становлении личности.

8.1.1. Произведения для чтения.

М. Гафури, «Китап һәм балалар» («Книга и дети»). Дж. Тарджеманов, «Якын дус» («Близкий друг»). З. Туфайлова, «Безнең китапханәдә» («В нашей библиотеке»). Х. Халиков, «Китап докторы» («Книжный доктор»). В. Нуриев, «Китап» («Книга»). Г. Баширов, «Китап җене кагылган малай» («Мальчик, который любит читать книги»).

8.2. Устное народное творчество. Сказки.

Произведения народного творчества - сказки. Виды сказок, сказочные персонажи. Победа добра над злом. Татарские народные сказки.

8.2.1. Произведения для чтения.

Татарские народные сказки «Гөлчәчәк» («Гульчачак»), «Шүрәле» («Шурале»).

8.2.2. Произведения русского и ногайского фольклоров.

Русская народная сказка «Казлар-аккошлар» («Гуси-лебеди»), ногайская народная сказка «Карт һәм су анасы» («Старик и водяная»).

8.3. В стране сказок.

Авторские сказки, их отличие от народных сказок.

8.3.1. Произведения для чтения.

Г. Тукай, «Су анасы» («Водяная»). А. Алиш, «Сертотмас үрдәк» («Болтливая утка»).

8.4. Наши маленькие друзья.

Произведения, раскрывающие отношения человека и природы. Образы зверей и птиц в произведениях.

8.4.1. Произведения для чтения.

М. Джалиль, «Карак песи» («Вороватый котёнок»). Р. Миннуллин, «Акбайга» («Акбаю»). Й. Миннуллина, «Этем югалды бүген» («Потерялся сегодня мой щенок»). Л. Амирханова, «Минем нәни дусларым» («Мои маленькие друзья»). А. Бикчантаева, «Сөйкемсез песи» («Некрасивая кошка»). Н. Каштанов, «Йөнтәс песи» («Пушистый котенок»). Ф. Садриев, «Сары чәчкәләр» («Жёлтые цветочки»), сказка «Кем нәрсә ярата» («Кому что нравится»).

8.5. Волшебное слово.

Произведения, раскрывающие смысл нравственных понятий.

8.5.1. Произведения для чтения.

И. Туктар, «Рәхмәт һәркемгә рәхәт» («Доброе слово каждому приятно»). Д. Гайнетдинова, «Изге сүз» («Святое слово»). М. Галлямова, «Дуслар» («Друзья»). Р. Файзуллин, «Ничек яхшы булырга?» («Как стать хорошим?»). Р. Гиззатуллин, «Кеше әйбере» («Чужая вещь»). Х. Халиков, «Якты сүз» («Светлое слово»).

8.6. Спортom занимаемся - здорово живём.

Произведения о здоровом образе жизни, физкультуре и спорте.

8.6.1. Произведения для чтения.

Х. Халиков, «Хәрәкәттә - бәрәкәт» («В движении - сила»). Й. Шарапова, «Татарстан - спорт иле» («Татарстан - страна спорта»). Дж. Дарзаман, «Бар да җитез» («Все мы ловкие»). Ш. Галиев, «Витаминлы хәрәфләр» («Витаминные буквы»). С. Ахметзянова, «Үрнәк алабыз» («Берём пример»). Р. Миннуллин, «Күңелле тәнәфес» («Весёлая перемена»). Г. Гильманов, «Универсиада», В. Мунасыпов, «Шифалы табиблар» («Полезные доктора»).

8.7. Литературоведческая пропедевтика.

Сказка, авторская сказка, сравнение, эпитет.

9. Содержание обучения в 4 классе.

9.1. Красота рядом.

Произведения, раскрывающие красоту внешнего и внутреннего мира человека.

9.1.1. Произведения для чтения.

Р. Валиев, «Яшә, көмеш кыңгырау» («Звени, серебряный колокольчик»). Г. Мухамметшин, «Хыял» («Мечта»). В. Хайруллина, «Хозурлык һәм горурлык» («Красота и гордость»). Р. Миннуллин, «Атказанган сандугач» («Заслуженный соловей»). Ш. Галиев, «Жирдә миңа ни кирәк?» («Что мне нужно на Земле?»). Ф. Садриев, «Мөгжизалы дөнья» («Волшебный мир»).

9.2. Татарское устное народное творчество. Мэзэки.

Татарское устное народное творчество. Народная мудрость, идеалы и представления в фольклорных произведениях.

9.2.1. Мэзэки как жанр устного народного творчества.

9.3. Дружба.

Произведения о дружбе, о взаимовыручке, о согласии и единстве.

9.3.1. Произведения для чтения.

Б. Рахмет, «Минем дусларым» («Мои друзья»). Р. Мингалим, «Дусларың гына булсын» («Пусть будут друзья»). Х. Халиков, «Яңа дус таптым» («Я нашёл нового друга»). Д. Аппакова, «Шыгырдавыклы башмаклар» («Скрипучие башмаки»).

9.3.2. Произведения русской литературы.

Н. Сладков, «Дуслар-ахирәтләр» («Друзья-товарищи»).

9.4. Книга природы.

Произведения о красоте природы родного края, об ответственности за мир природы.

9.4.1. Произведения для чтения.

З. Туфайлова, «Без утырткан урман» («Лес, посаженный нами»). Дж. Тарджеманов, «Тукран малае Шуктуган» («Шуктуган»). З. Ахмеров, «Агачлар да авырый» («Деревья тоже болеют»). А. Баян, «Яхшылык кире кайта» («Добро возвращается обратно»). Ш. Галиев, «Курыкма, тимим» («Не бойся, не трону»).

Ф. Яруллин, «Серле көндәлек» («Таинственный дневник»). Р. Хафизова, «Күңел күзе» («Видеть душой»).

9.5. Весёлые праздники.

Произведения о календарных, народных праздниках. Народные обычаи и традиции.

9.5.1. Произведения для чтения.

Н. Гайсин, «Бүген бэйрәм» («Сегодня праздник»). Р. Хафизова, «Нәүрүз килә» («Навруз идёт»). Р. Зайдулла, «Сабантуй аланында» («На поляне Сабантуя»). Р. Миннуллин, «Әйлән-бәйлән» («Хоровод»). С. Сулейманова, «Әниләр бэйрәме» («Праздник мам»). Э. Шарифуллина, «Сабантуй». Н. Даули, «Минем кадерле әбием» («Моя любимая бабушка»). Дж. Дарзаман, «Солдат булдым» («Стал солдатом»).

9.6. День Победы.

Изображение в произведениях праздника Дня Победы. Дань погибшим, уважение к ветеранам, рассказы фронтовиков.

9.6.1. Произведения для чтения.

Р. Миннуллин, «Май килә» («Приближается май»). В. Хайруллина, «Билгесез солдат» («Неизвестный солдат»). М. Маликова, «Һәйкәл янында» («У обелиска»). Р. Курбан, «Жинү бэйрәме» («Праздник Победы»). Р. Харис, «Сугыш турында сөйләшә картлар» («Старики рассказывают о войне»). Ф. Садриев, «Бабай сугышта булган» («Дед был на войне»).

9.7. Литературоведческая пропедевтика.

Мэзэк, метафора.

10. Планируемые результаты освоения программы по литературному чтению на родном (татарском) языке на уровне начального общего образования.

10.1. В результате изучения литературного чтения на родном (татарском) языке на уровне начального общего образования у обучающегося будут сформированы следующие личностные результаты:

1) гражданско-патриотического воспитания:

становление ценностного отношения к своей Родине - России, в том числе через изучение родного языка и родной литературы, являющихся частью истории и культуры страны;

проявление уважения к традициям и культуре своего и других народов в процессе восприятия и анализа художественных произведений и творчества народов России;

осознание своей этнокультурной и российской гражданской идентичности;

сопричастность к прошлому, настоящему и будущему родного края, в том числе при работе с художественными произведениями;

уважительное отношение к другим народам многонациональной России;

первоначальные представления о человеке как члене общества, о правах и ответственности, уважении и достоинстве человека, о нравственно-этических нормах поведения и правилах межличностных отношений.

2) духовно-нравственного воспитания:

проявление сопереживания, уважения и доброжелательности (в том числе с использованием адекватных языковых средств для выражения своего состояния и чувств);

осознание этических понятий, оценка поведения и поступков персонажей художественных произведений в ситуации нравственного выбора;

выражение своего видения мира, индивидуальной позиции посредством накопления и систематизации литературных впечатлений, разнообразных по эмоциональной окраске;

неприятие любых форм поведения, направленных на причинение физического и морального вреда другим людям (в том числе связанного с использованием недопустимых средств языка);

3) эстетического воспитания:

уважительное отношение и интерес к художественной культуре, восприимчивость к разным видам искусства, традициям и творчеству своего и других народов;

стремление к самовыражению в разных видах художественной деятельности;

4) физического воспитания, формирования культуры здоровья и эмоционального благополучия:

соблюдение правил безопасного поиска в информационной среде дополнительной информации, в том числе на уроках литературного чтения на родном (татарском) языке;

бережное отношение к физическому и психическому здоровью, проявляющееся в выборе приемлемых способов речевого самовыражения и соблюдении норм речевого этикета и правил общения;

5) трудового воспитания:

осознание ценности труда в жизни человека и общества, ответственное потребление и бережное отношение к результатам труда, навыки участия в различных видах трудовой деятельности, интерес к различным профессиям (в том числе через примеры из художественных произведений).

б) экологического воспитания:

бережное отношение к природе посредством примеров из художественных произведений;

неприятие действий, приносящих ей вред;

7) ценности научного познания:

ориентация в деятельности на первоначальные представления о научной картине мира, понимание важности слова как средства создания словесно-художественного образа, способа выражения мыслей, чувств, идей автора;

потребность в самостоятельной читательской деятельности, саморазвитии средствами татарской литературы, развитие познавательного интереса, активности, инициативности, любознательности и самостоятельности в познании произведений фольклора и художественной литературы.

10.2. В результате изучения литературного чтения на родном (татарском) языке

на уровне начального общего образования у обучающегося будут сформированы познавательные универсальные учебные действия, коммуникативные

универсальные учебные действия, регулятивные универсальные учебные действия, совместная деятельность.

10.2.1. У обучающегося будут сформированы следующие базовые логические действия как часть познавательных универсальных учебных действий:

сравнивать различные тексты по теме, главной мысли, жанру, соотносить произведение и его автора, устанавливать основания для сравнения текстов, устанавливать аналогии текстов;

объединять части объекта, объекты (тексты) по заданному признаку;

определять существенный признак для классификации, классифицировать произведения по темам, жанрам;

находить закономерности и противоречия при анализе сюжета (композиции), восстанавливать нарушенную последовательность событий (сюжета), составлять аннотацию, отзыв по предложенному алгоритму;

выявлять недостаток информации для решения учебной и практической задачи на основе предложенного алгоритма;

устанавливать причинно-следственные связи в сюжете фольклорного и художественного текста, при составлении плана, пересказе текста, характеристике поступков героев.

10.2.2. У обучающегося будут сформированы следующие базовые исследовательские действия как часть познавательных универсальных учебных действий:

с помощью учителя формулировать цель;

сравнивать несколько вариантов решения задачи, выбирать наиболее подходящий (на основе предложенных критериев);

выполнять по предложенному плану проектное задание;

формулировать выводы и подкреплять их доказательствами на основе результатов проведённого анализа текста (классификации, сравнения, исследования);

прогнозировать возможное развитие процессов, событий и их последствия в аналогичных или сходных ситуациях.

10.2.3. У обучающегося будут сформированы следующие умения работать с информацией как часть познавательных универсальных учебных действий:

выбирать источник получения информации: словарь, справочник;

согласно заданному алгоритму находить в предложенном источнике (словаре, справочнике) информацию, представленную в явном виде;

распознавать достоверную и недостоверную информацию самостоятельно или на основании предложенного учителем способа её проверки (с помощью словарей, справочников);

соблюдать с помощью взрослых (учителей, родителей и (или) законных представителей) правила информационной безопасности при поиске информации в сети Интернет;

анализировать и создавать текстовую, видео, графическую, звуковую, информацию в соответствии с учебной задачей;

понимать информацию, зафиксированную в виде таблиц, схем, самостоятельно создавать схемы, таблицы по результатам работы с текстами.

10.2.4. У обучающегося будут сформированы следующие умения общения как часть коммуникативных универсальных учебных действий:

воспринимать и формулировать суждения, выражать эмоции в соответствии с целями и условиями общения в знакомой среде;

проявлять уважительное отношение к собеседнику, соблюдать правила ведения диалога и дискуссии;

признавать возможность существования разных точек зрения;

корректно и аргументированно высказывать своё мнение;

строить речевое высказывание в соответствии с поставленной задачей;

создавать устные (описание, рассуждение, повествование) и письменные (повествование) тексты;

готовить небольшие публичные выступления;

подбирать иллюстративный материал (рисунки, фото, плакаты) к тексту выступления.

10.2.5. У обучающегося будут сформированы следующие умения самоорганизации как части регулятивных универсальных учебных действий:

планировать действия по решению учебной задачи для получения результата;
выстраивать последовательность выбранных действий.

10.2.6. У обучающегося будут сформированы следующие умения самоконтроля как части регулятивных универсальных учебных действий:

устанавливать причины успеха или неудач учебной деятельности;
корректировать свои учебные действия для преодоления речевых ошибок.

10.2.7. У обучающегося будут сформированы следующие умения совместной деятельности:

формулировать краткосрочные и долгосрочные цели (индивидуальные с учётом участия в коллективных задачах) в стандартной (типовой) ситуации на основе предложенного формата планирования, распределения промежуточных шагов и сроков;

принимать цель совместной деятельности, коллективно выстраивать действия по её достижению (распределять роли, договариваться, обсуждать процесс и результат совместной работы);

проявлять готовность руководить, выполнять поручения, подчиняться;

ответственно выполнять свою часть работы;

оценивать свой вклад в общий результат;

выполнять совместные проектные задания по литературному чтению на родном (татарском) языке с опорой на предложенные образцы.

10.3. Предметные результаты изучения литературного чтения на родном (татарском) языке. К концу обучения в 1 классе обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой слогового плавного осознанного и правильного чтения вслух с учётом индивидуальных возможностей с переходом на чтение словами без пропусков и перестановок букв и слогов), осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;

отвечать на вопросы в устной форме, подтверждать свой ответ примерами из текста, задавать вопросы к фактическому содержанию произведения; участвовать в беседе по прочитанному тексту;

определять (с помощью учителя) тему и главную мысль прочитанного или прослушанного текста;

характеризовать литературного героя, давать оценку его поступкам;

читать наизусть 1-2 стихотворения разных авторов;

выбирать книгу для самостоятельного чтения по совету учителя;

рассказывать о прочитанной книге (автор, название, тема);

различать и называть отдельные жанры фольклора (считалки, заклички, загадки) и художественной литературы (рассказы, стихотворения);

отличать прозаическое произведение от стихотворного, выделять особенности стихотворного произведения (рифма);

находить средства художественной выразительности в тексте (уменьшительно-ласкательные формы слов, синонимы, антонимы);

выразительно читать, читать по ролям;

составлять устное высказывание (2-3 предложения) на заданную тему по образцу (на основе прочитанного или прослушанного произведения);

создавать текст-повествование.

10.4. Предметные результаты изучения литературного чтения на родном (татарском) языке». К концу обучения во 2 классе обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой осознанного и правильного чтения вслух целыми словами без пропусков и перестановок букв и слогов с соблюдением при чтении орфоэпических интонационных норм), переходить от чтения вслух к чтению про себя;

понимать смысл прочитанных произведений или воспринятых на слух;

самостоятельно определять тему и выделять главную мысль произведения;

определять хронологическую последовательность событий в произведении;

сопоставлять название произведения с его темой (о природе, о сверстниках, о добре и зле);

строить короткое монологическое высказывание (краткий и развёрнутый ответ на вопрос учителя);

находить в тексте портретные характеристики персонажей, оценивать и характеризовать героев произведения (их имена, портреты, речь) и их поступки;

читать наизусть 3-4 стихотворения разных авторов;

ориентироваться в книге, учебнике, опираясь на её аппарат (обложку, оглавление, иллюстрации);

различать и называть отдельные жанры фольклора (пословицы и поговорки, загадки, сказки);

находить в тексте средства художественной выразительности (олицетворение), понимать их роль в произведении;

читать выразительно, словесно иллюстрировать;

создавать текст-описание, используя выразительные средства;

писать короткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям.

10.5. Предметные результаты изучения литературного чтения на родном (татарском) языке». К концу обучения в 3 классе обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой осознанного чтения про себя и вслух целыми словами с переходом на чтение группами слов без пропусков и перестановок букв и слогов, с соблюдением орфоэпических и интонационных норм);

в соответствии с учебной задачей обращаться к разным видам чтения (изучающее, выборочное, ознакомительное);

задавать вопросы к прочитанным произведениям, в том числе проблемного характера, участвовать в беседе по прочитанному тексту;

определять позицию автора (вместе с учителем);

строить устное диалогическое и монологическое высказывание с соблюдением норм татарского литературного языка;

называть имена писателей и поэтов - авторов изучаемых произведений; перечислять названия их произведений и кратко пересказывать содержание прочитанных текстов;

составлять план текста (вопросный, номинативный); пересказывать текст (подробно, выборочно, сжато);

читать наизусть 4-5 стихотворений разных авторов;

находить и различать средства художественной выразительности (сравнения, эпитеты) в произведениях устного народного творчества и авторской литературе;

интерпретировать литературный текст, выражать свои мысли и чувства по поводу увиденного, прочитанного и услышанного;

придумывать продолжение прочитанного произведения, сочинять произведения по аналогии с прочитанным;

создавать текст-рассуждение.

10.6. Предметные результаты изучения литературного чтения на родном (татарском) языке. К концу обучения в 4 классе обучающийся научится:

читать про себя (используя технику автоматизированного чтения) с соблюдением орфоэпических и интонационных норм;

пересказывать содержание изученных литературных произведений, указывать их авторов и названия;

обосновывать своё мнение о литературном произведении или герое, подтверждать его фрагментами или отдельными строчками из произведения; участвовать в беседе по прочитанному тексту;

делить текст на смысловые части, составлять план текста и использовать его для пересказа; пересказывать текст сжато, подробно, выборочно;

самостоятельно характеризовать героев произведений, устанавливать взаимосвязь между поступками, мыслями, чувствами героев; высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений; как внутри одного, так и в нескольких разных произведениях, выявлять авторское отношение к герою;

читать наизусть 5-6 стихотворений разных авторов;

самостоятельно находить в тексте средства художественной выразительности (метафоры), понимать их роль в произведении;

создавать собственный текст на основе художественного произведения, по иллюстрациям, на основе личного опыта;

выполнять проектные задания с использованием различных источников и способов переработки информации.

ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

1 класс – 33 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенә төрләре
1	Өйрәтәләр мәктәпләрдә... (8 сәгать)	Әйдәгез, танышабыз! (Ж. Дәрзаман. «Тискәре хәрәфләр»)	1	Әңгәмә: дәрәслек, шартлы билгеләр белән танышу. Текстны аңлап уку. Эсәрнең гомуми эчтәлеген аңлау. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Күзәтү: иллюстрацияләр карау. Эсәр героен характерлау: аның эш-гамәлләрен бәяләү. Терәк сүзләр буенча эсәрнең эчтәлеген сөйләү. Парлап эшләү: үрнәк буенча диалог төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Күнегү: дөфтәрдә язма күнегүләренә эшләү
		Мәктәптә беренче көн (М. Мәһдиев. «Мәктәптә беренче көн»)	1	
		Өйрәтәләр мәктәпләрдә (М. Жәлил. «Беренче дәрәс»)	1	
		Иң татлы тел – туган тел (Ш. Маннур. «Яхшы бел»)	1	
		Туган җир якын, туган тел якын (Х. Туфан. «Казан»)	1	
		Рәсем дәрәсендә (Б. Рәхмәт. «Рәсемнәр ясыябыз», Н. Мадьяров. «Салават күперә»)	1	
		Якты йөзле укытучым (В. Голявкин. «Парта астында»)	1	
		Мәктәп – белем йорты (кабатлау)	1	
2	Минем гаилә (5 сәгать)	Безнең гаиләбез (Г. Тукай. «Безнең гаилә», Н. Мадьяров. «Булышабыз»)	1	Текстны аңлап уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар белән раслау. Әдәби эсәрнең текстын характерлау: укылган текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, вакыйгаларны дәрәс тәртиптә урнаштыру. Әдәби геройны характерлау. Парлап эшләү: үрнәккә карап диалог төзү. Сөйләү: хикәяләү характерындагы хикәя төзү.
		Әниемнең әнисе әбием була миңа (Ш. Галиев. «Дәү әнигә күчтәнәч», А. Алиш. «Әбиләрдә кунакта»)	1	
		Барысын да яратам (Р. Вәлиев. «Барысын да яратам», Г. Әдһәм. «Кызыл муенса»)	1	
		Исемен матур кемнәр куйган (Ж. Дәрзаман.	1	

		«Исем таптым» Өй әдәпләре (кабатлау)	1	Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләренә эшләү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлау
3	Татар халык ижаты Санамышлар, эндәшләр (2 сәгать)	Кояш чык, болыт кач! (эндәшләр) (Ф. Садриев. «Яңгыр, яу, яу, яу!»)	1	Тыңлау: сүзнен аваз һәм мәгънәви ягын, тыңлаган сөйләмне аңлау. Уку диалогы: сорауларга телдән җавап бирү. Сүзлек эше: сүзләрен мәгънәләрен аңлату, аңлатмалы сүзлеккә мөрәҗәгать итү. Фольклорның кече жанрларын аеру. Әдәби әсәр текстны өстендә эш: тексттагы образлылыкны аңлау. Ижади эш: үрнәккә карап санамышлар, эндәшләр ижат итү
		Карга әйтә: «кар-карр!» (санамышлар) (Н. Арсланов. «Яз»)	1	
4	Табигать яме (3 сәгать)	Мин урамны күзәтәм (И.Туктар. «Җем-жем!.. Чвик...!», «Серле тартма»)	1	Текстны аңлап уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Сөйләү: үрнәккә карап тәкъдим ителгән темага телдән сөйләү. Текст белән эш: геройның хис-кичерешләрен сурәтләр чараларын билгеләү, әдәби чараларның текстта урынын табу һәм мәгънәсен аңлау. Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләренә эшләү. Проект эшләү: хәрәфләр турында китапчык төзү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлау
		Ямьле җәй җитә-ә-ә! (Ш. Галиев. «Тәмле җәй», Ф. Зариф. «Татлы җәй»)	1	
		Нәрсәләр белдек?	1	

2 класс – 68 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенә төп төрләре
1	Алтын көз житте (12 сәгать)	Әйдәгез мәктәпкә! (Б. Рәхмәт. «Сара мәктәпкә бара», Р. Миңнуллин. «Исэнме, мәктәбем!»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максатыннан кычкырып уку. Укылган текстның мәгънәсен аңлау. Укылган текст буенча әңгәмә. Сорауларга җаваплар бирү. Текст нигезендә сораулар төзү.
		Килеп житкән алтын көз (Р. Вәлиева. «Көз»)	1	

Программа-03

		Көз билгеләре. (М.Жәлил “Көз житте”	1	Терәк сүзләрне кулланып текстның эчтәлеген сөйләү. Укылган текстка нигезләнеп монологик сөйләм булдыру. Әдәби текст белән эш: тел-сурәтләү чараларын табу Ижади эш: укылган текст эчтәлеге буенча рәсем ясау. Тормыш тәҗрибәсе, шәхси күзәтүләргә нигезләнеп сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Г. Галиев “Кошлар жыелышы”	1	
		Көзге бакча (Г. Хәсәнов. «Көзге бакча»)	1	
		“Күңел күзе”	1	
		Яфраклар ява жиргә (Л. Лерон. «Яфрак бәйрәме»)	1	
		“Яфраклар сере”	1	
		Көзге табын –мул табын. (Ф. Яруллин. «Көзге табын»)	1	
		Урманда алтын көз. (Г.Хәсәнов “Алтын көз керде урманга”	1	
		Урман букеты (И. Туктар. «Урман букеты», К. Тәхау. «Көзге урман»)	1	
		Хушлашабыз көз белән (кабатлау)	1	
2	Татар халык ижаты (4 сәгать)	Халык әйтсә, хак әйтә	1	Тыңлау: сөйләмне тыңлап кабул итү, сүзнең яңгырашын һәм мәгънәсен бердәй кабул итү. Сүзлек эше: аңлатмалы сүзлектән табып, сүзләрнең мәгънәсен аңлату. Әдәби текст белән эш: тел-сурәтләү чараларын табу, образлар системасын билгеләү. Татар халык авыз ижатыда кече жанрларның аермасын белү. Ижади эш: үрнәк буенча табышмак ижат итү
		Акылсызга әйтсәң – көлә, зирәккә әйтсәң – белә	1	
		Дустың үзеңнән яхшы булсын. (“Минем дустым”)	1	
		Табышмаклар	1	
3	И ямьле дә соң бу дөнья! (10 сәгать)	И ямьле дә соң дөнья! (Л. Лерон «И ямьле дә соң бу дөнья!»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, кычкырып укудан эчтән укуга күчү. Укылганның эчтәлеген аңлау. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү.
		Ак болытлар- саф хыяллар. (Н.Дәүли “Бала болыт”)	1	

		Балачак иле – зәңгәр ил (Р. Гаташ. «Зәңгәр ил – балачак иле»)	1	<p>Әдәби текст белән эш: әсәрнең төп фикерен билгеләү, бирелгән мәкаләләр арасынан әсәрнең төп фикеренә туры килә торганын сайлап алу. Төрле язучыларның бер темага язылган әсәрләрен чагыштыру, геройның хис-кичерешләрен сурәтләү чараларын билгеләү, әдәби чараларның текстта урынын табу һәм мәгънәсен аңлау.</p> <p>Текст буенча сораулар төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Ижади эш: укылган текст эчтәлегенә буенча рәсем ясау. Проект эше эшләү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу.</p>
		Карлар жыры. (Ф.Садриев “Карлар жыры”)	1	
		Эш беткәч уйнарга ярый (Г. Тукай. «Эш беткәч уйнарга ярый»)	1	
		Кунак ашы- кара-каршы. (Н.Сәйяр “Кунак ашы-кара-каршы”)	1	
		Дустым Чирик. (Ж.Тәржеманов “Чирик”)	1	
		Соклангыч дөнья (кабатлау) .	1	
		Сыйныфтан тыш уку. “Алтын балык”	1	
		Н.Кәримова “Кое чыпчыгы”	1	
4	Ап-ак кыш килде (10 сәгать)	Кышкы кунак (А. Алиш. «Январь», Г. Афзал. «Беренче кар»)	1	<p>Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, кычкырып укудан эчтән укуга күчү.</p> <p>Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү.</p> <p>Әдәби текст белән эш: укылган текстның темасын, сурәтләү чараларын билгеләү.</p> <p>Укылган текстка нигезләнеп, монологик сөйләм булдыру.</p> <p>Ижади эш: укылган текст эчтәлегенә</p>
		Ф.Яруллин “Ала карга”	1	
		Кыш башы. (Ф.Яруллин “Кыш башы”)	1	
		Кыш һәм кеше (Б. Рәхмәт. «Кыш һәм кеше», М. Хәсәнов. «Көн жылынды»)	1	

		Без кошларның дуслары. (Ө.Кари “Кошлар туйдырам”	1	буенча рәсем ясау, тел-сурәтләү чараларын кулланып, тасвирлама текст төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү
		Чыршы янында (С. Урайский. «Чыршы янында», А. Хәсән. «Кыш бабай бүлэк өләшә»)	1	
		Ш.Биккол “Урман читендә”	1	
		Кышкы урман (Ө. Еники. «Кышкы урман»,	1	
		К.Тәхау “Кышның соңгы ае”	1	
		Кышкы бизәкләр (кабатлау) (К. Ушинскийның «Дүрт теләк»)	1	
5	Туган илем, туган телем... (8 сәгать)	Туган тел (Г. Тукай. «Туган тел»)	1	Әдәби текст белән эш: укылган текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, сурәтләү чараларын табу, аларның әһәмиятен һәм ролен билгеләү. Бирелгән мәкаләләр арасынан эсәрнең төп фикеренә туры килә торганын сайлап алу. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Рәхмәт сиңа, Туган телем! (Х.Туфан “Син өйрәттең миңа”)	1	
		Мин туган телемне яратам. (Э.Мөәминова “Туган телем”)	1	
		Безнең ил – бәхет иле (Ө. Рәшитов. «Кояшлы ил – бәхет иле»)	1	
		Республикам минем – Татарстан (Г. Бәширов. «Безнең Татарстан»)	1	
		Үз илемнең баласы мин (Р. Фәйзуллин «Синеке – илнеке», Л. Лерон. «Татар баласы»)	1	
		Э.Мөәминова “Татарстан”	1	
		Туган ил була бер генә (кабатлау)	1	

6	Яз керде өебезгә (7 сәгать)	Язның тәуге ае – март (Ә. Бикчәнтәева. «Март аенда»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, сәнгатьле уку. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең темасын билгеләү, төрле язучыларның бер темага язылган әсәрләрен чагыштыру. Әдәби тел-сурәтләү чараларының тексттан табу һәм мәгънәсен аңлау, аларның әһәмиятен билгеләү. Текст нигезендә кыска монологик сөйләм әзерләү. Тормыш тәҗрибәсе, шәхси күзәтүләргә нигезләнеп сөйләү. Ижади эш: тел-сурәтләү чараларын файдаланып, тасвирлама текст төзү. Проект эше эшләү
		Язгы авазлар (Г. Бәширов. «Язгы авазлар»)	1	
		Кар астыннан чыкты яз (Н. Мадьяров. «Кар астыннан чыкты яз», Ф. Кәрим. «Яз житә»)	1	
		Композитор чыпчыклар. (Ф.Яруллин “Композитор чыпчыклар”)	1	
		Яз керде өебезгә (Р. Миннуллин. «Яз керде өебезгә»)	1	
		Язгы тантана. (Ф.Яруллин “Язгы тантана”)	1	
		Яз шатлыгы (кабатлау) (Ә. Мөәминова. «Май»)	1	
7	Көлке көлә килә (7 сәгать)	Малайлар сөйләшә (Р. Миннуллин. «Малайлар сөйләшә»)	1	Текстны кычкырып уку, сәнгатьле уку. Уку диалогы: әсәрнең исеме, рәсемнәр һәм ачкыч сүзләргә нигезләнеп, әсәрнең эчтәлеген фаразлау, укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Әдәби текст белән эш: укылган текстның исеме белән аның эчтәлегенә арасындагы тәңгәлләкне табу, автор позициясен билгеләү. Укылган текстта хикәяләнүче затны үзгәртеп сөйләү, текст эчтәлеген тулы итеп сөйләү. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку
		В.Сухомлинский “Гадәти кеше”	1	
		Кызык та, кызганыч та (Ш. Галиев. «Онытылган...», З. Гомәрова. «Кайда булсын – кесәмдә»)	1	
		Көлке көлә килә, артыңнан куа килә. (З.Гомәрова “Кайда булсын-кесәмдә”)	1	
		Каш ясым дип, күз чыгарма. (Р.Вәлиева “Бу сыйныфка нәрсә булган?”)	1	
Ниләр генә булмады. (Л.Каминский “Ниләр генә булмады”)	1			

		Елмаеп та, көлеп тә (кабатлау)	1	
8	Исэнме, жэй! (10 сәгать)	Исэнме, жэй! (Р. Вәлиева. «Исэнме, жэй!», Ш. Камал. «Жэйге иртә»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Әдәби текст белән эш: әсәрнең лирик героена характеристика, тексттан тел-сурәтлөү чараларын табу. Рәсемнәр һәм иллюстрацияләргә карап сөйләү Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп ятган сөйләү. Ижади эш: тормыш тәҗрибәсе, шәхси күзәтүләргә нигезләнеп, кыска сочинение язу. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Шук болытлар. (Б.Рәхимова “Шук болытлар, батыр җил, якты кояш”)	1	
		С.Сәүбанова “Адашкан болыт”	1	
		Жэй көтә безне (Л. Лерон. «Жэй көтә безне», Р. Хисмәтуллин «Июль аланы»)	1	
		Тылсымлы тел. (Г.Морат “Тылсымлы тел”)	1	
		Яхшы бел үткәннәрне (А.Әхмәтгалиева “Әби, Илнур һәм шигырь”)	1	
		В.Нуриева “Жэйге кар”	1	
		Г.Морат “Татар космонавты”	1	
		Ә.Синугыл “Татарстан җилләре”	1	
		Үткәннәрне исенә төшер. Кабатлау.	1	

3 класс – 68 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенә төп төрләре
1	Китап – белем чишмәсе (10 сәгать)	Иң якин дуслым (Ж. Тәрҗеманов. «Якин дус»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку. Уку диалогы: укылган текстка

		Китапның белмәгәне юк. Татар халык әкиятә "Торна белән каз", Г.Тукай "Җил белән Кояш", И.Гази "Китап".	1	караган сорауларга телдән җавап бирү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә укылган эсәрнең темасын һәм төп фикерен билгеләү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар төзү, эсәр геройларын, аларның эш-гамәлләрен бәяләү, геройларның хисләрен белдерүче тел-сурәтләү чараларын табу, билгеләү, тексттан әдәби тел-сурәтләү чараларын табу һәм мәгънәсен аңлау, аларның әһәмиятен билгеләү Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Китапларны хәзер үзем укыйм. Р.Вәлиева "Укый беләм".	1	
		Китап укый балалар (М. Гафури. «Китап һәм балалар»)	1	
		Китап җене кагылган диләр... (Г. Бәширов. «Китап җене кагылган малай»)	1	
		Кадерле китап (В. Нуриев. «Китап»)	1	
		Безнең китапханә (З. Туфайлова. «Безнең китапханәдә»)	1	
		Әниң китапханәче булса. Р.Гиззатуллин "Кечкенә Ринат"	1	
		Китаплар да авырый (Х. Халиков. «Китап докторы»)	1	
		Кешене китап үстерә (кабатлау)	1	
2	Халык авыз ижаты. Әкиятләр (9 сәгать)	Борын-борын заманда... (Татар халык әкиятә «Гөлчәчәк»)	1	Тыңлау: сөйләмне тыңлап кабул итү, сүзнең яңгырашын һәм мәгънәсен бердәй кабул итү. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар китереп дәлилләү. Фольклор эсәрләренең текстлары белән эшләү: текст эчтәлегендәге төп, әһәмиятле якны табу, образлар системасын билгеләү. Текст персонажларының портретын табу, геройларның холкы һәм аларның эш-гамәлләре арасындагы бәйләнешләрен билгеләү. Тестның эчтәлеген тәфсилләп
		Яшер мине көмеш күл... (Татар халык әкиятә «Гөлчәчәк»)	1	
		Бүген барып, кичә кайттым, мин дә булдым аларда (Татар халык әкиятә «Гөлчәчәк»)	1	
		Кети-кети уйныйк эле (Татар халык әкиятә «Шүрәле», нугай халык әкиятә «Карт һәм су	1	

		анасы»)		сөйләү. Фольклор жанрларының аерымлыкларын табу. Әдәби эсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Проект эше эшләү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Ялкаулык-хурлык. (“Ике ялкау” әкиятә)	1	
		Юмартлык -күркәм сыйфат. (Казакъ халык әкиятә “Юмарт дөя”)	1	
		Әти-әни сүзен тыңламасаң... (Рус халык әкиятә «Казлар-аккошлар»)	1	
		Байлыгың булмаса да, намусың булсын. (Нугай халык әкиятә “Карт һәм су анасы”)	1	
		Әкият ялган, тик шул хак: кемгә – уен, кемгә – сабак... (кабатлау)	1	
3	Әкиятләр илендә (10 сәгать)	Алтын тарак таптым (Г. Тукай. «Су анасы»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар китереп дәлилләү, текст буенча сораулар эзерләү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә эсәрнең төп фикерен һәм темасын, вакыйгаларның эзлеклелеген билгеләү, аның буенча план төзү, әкият геройларын чагыштыру. Текстның аерым (сайлап алынган) өлешләрен сөйләү. Ижади эш: әкият сюжетын дәвам итү, аны тәмамлап кую, охшаш сюжетлы әкият иҗат итү
		Иясе юк әйбергә тимә, диләр (Г. Тукай. «Су анасы»)	1	
		Күке нигә моңая. (Ф.Яруллин “Хәтерсез күке”)	1	
		Үз- үзен мактаган- агач атка атланган. (Р.Хафизова “Мактанчык чәйнек”)	1	
		Серле ил. (И.Иксанова “Сәгать дигән серле ил”, В.Хәйруллина “Серле һәм серсез сәгать”)	1	
		Иләктә су тормый, ахмакта сүз тормый (А. Алиш. «Сертотмас үрдәк»)	1	
		Серен эчендә торса, йортың тыныч булыр (А. Алиш. «Сертотмас	1	

		үрдәк»)		
		Тыңламасаң сүземне... (Р.Миңнуллин “Туп тибәргә яратучы малай турында әкият”)	1	
		Әкиятләр илендә ниләр бар? (кабатлау)	1	
		Сыйныфтан тыш уку	1	
4	Безнең нәни дусларыбыз (15 сәгать)	Кем нәрсә ярата? («Кем нәрсә ярата» әкият)	1	<p>Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку.</p> <p>Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку.</p> <p>Уку диалогы: әсәрнең исеме, рәсемнәр һәм ачыкч сүзләргә нигезләнеп, әсәрнең эчтәлеген фаразлау, укылган текстның эчтәлеге буенча, телдән һәм язма рәвештә, сорауларга җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар китереп дәлилләү.</p> <p>Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын, аларның эш-гамәлләрен бәяләү.</p> <p>Телдән монологик һәм кара-каршы әңгәмә (диалогик) сөйләм төзү.</p> <p>Сөйләү: фикерләү элементлары булган хикәялүгә корылган хикәя төзү.</p> <p>Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү.</p> <p>Проект эше эшләү</p>
		Таталы хыял. (Л.Лерон “Хыялый Акбай”)	1	
		Югалган этне эзләп (Й. Миңнуллина. «Этем югалды бүген»)	1	
		Дустың булмаса- эзлә, тапсаң- югалтма. (Р.Миңгалим “Дөнъяда бер эт бар иде”)	1	
		Әйдәле, Акбай! Өйрән син! (Р. Миннуллин. «Акбайга»)	1	
		Мәче тота тычканны... (Р.Батулла “Чикыл белән Мыри”)	1	
		Бәхетле пәси (Н. Каштанов. «Йөнтәс пәси»)	1	
		Тәрбиягә пәси алдым (А. Бикчәнтәева. «Сөйкемсез пәси», М. Жәлил. «Карак пәси»)	1	
		Пәси ял итә. (Г.Бәширов “Пәсинең ял көне”)	1	
		Безнең кошчыклар (Л. Әмирханова. «Минем нәни дусларым» Ф. Садриев. «Сары чәчкәләр»)	1	
		Р.Хафизова “Пәснәк”	1	
		Кара карга төште карга.	1	

		“Ике күрше”		
		“Карга ни өчен исемен әйтеп бетерми?”	1	
		Казыбыз сары чөчөк атты. (Ф.Садриев “Сары чөчөк”	1	
		Миһербанлы булуйк! (Кабатлау)	1	
5	Изге сүз (13 сәгать)	Дуслык – зур байлык (М. Галләмова. «Дуслар»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку. Уку диалогы: укылган текст эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар да, төзү. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын, аларның эш-гамәлләрен бәяләү. Автор позициясен билгеләү, тел-сурәтләү чараларын тексттан табу, аларның геройның хис-кичерешләрен белдерүдәге ролен һәм мәгънәсен аңлау, әһәмиятен билгеләү. План буенча текстның эчтәлеген сөйләү. Әсәрнең укылган аерым өлешләре, кисәкләре нигезендә сүз белән сурәт ясау. Ижади эш: әсәрне (аерым бер өлешен) сәхнәләштерү (инсценировка эшләү), фикерләү элементлары белән текст булдыру. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		В.Осеева “Кем хужа?”	1	
		Изге сүз (Д. Гайнетдинова. «Изге сүз»)	1	
		Р.Мәннан “Алга утырсаң...”	1	
		Яхшы сүз – жанга рәхәт, яман сүз – жанга жәрәхәт (И. Туктар. «Рәхмәт һәркемгә рәхәт», Х. Халиков. «Якты сүз»)	1	
		Н.Каштанов “Ярдәм”	1	
		Хикмәтле сүз. (Ф.Яруллин “Хикмәтле сүз”)	1	
		Хәерле иртә телим сезгә! Р.Корбан “Хәерле иртә”, Ш.Галиев “Тыныч йокы!”	1	
		Әдәплең күлмәге сәдәпле, үзе матур гадәтле. (Л.Лерон “Тишек хәтер”)	1	
		Ачык ишек, якты чырай. (А.Әхмәт “Минекә, тимә!”)	1	
		Ялгыша белдең- тәзәтә дә бел.	1	

		(Р.Гыйззәтуллин “Кеше әйбере”		
		Ничек яхшы булырга (Р. Фәйзуллин. «Ничек яхшы булырга?»	1	
		Яхшылык эшләргә ашык! (кабатлау)	1	
6	Сәламәт яшибез, спорт белән шөгьльләнәбез (11 сәгать)	Хәрәкәттә – бәрәкәт (Х. Халиков. «Хәрәкәттә – бәрәкәт»)	1	<p>Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку.</p> <p>Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларына бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү.</p> <p>Әдәби тел нормаларын саклап, телдән монологик һәм кара-каршы әңгәмә (диалогик) сөйләм төзү.</p> <p>Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү.</p> <p>Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү.</p> <p>Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу, билгеле бер темага караган әсәрне сайлап алу һәм аны сыйныфта укылган әсәрләр белән чагыштыру. Китап турында хикәя төзү</p>
		Бер, ике, өч.... (Г.Юнысова “Зарядкага бас”, Л.Газизова “Файдалы дару”)	1	
		Шәп дәрәс – физкультура (Ж. Дәрзаман. «Бар да житез», Р. Миңнуллин. «Күңелле тәнәфес»)	1	
		Сәламәт тәндә- сәламәт акыл. (Г.Морат “Физкультура”)	1	
		Уйнап ял итәбез. (Р.Миңнуллин “Күңелле тәнәфес”), И.Туктар “Авыраяк”	1	

		Витаминлы хәрефләр, хәрефле витаминнар (Ш. Галиев. «Витаминлы хәрефләр», В. Монасыйпов. «Шифалы табиблар»	1	
		Х.Халиков “Витаминлы аш”	1	
		В.Хәйруллина “Шифа чәе”, З.Гомәрова “Чемпион”	1	
		Үрнәк алабыз (С. Әхмәтжанова. «Үрнәк алык»)	1	
		Спорт иле – Татарстан (Й. Шәрәпова. «Татарстан – спорт иле», Г. Гыйльманов. «Универсиада»)	1	
		Сыйныфтан тыш уку	1	

4 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенә төп төрләре
1	Матурлык минем белән (6 сәгать)	Көмеш кыңгырау мәктәпкә чакыра (Р. Вәлиев. «Яшә, көмеш кыңгырау», Ф. Садриев. «Могжизалы дөнья»)	1	Эчтән уку. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә укылган әсәрнең темасын һәм төп фикерен билгеләү, әсәргә карата куелган сорауларны аңлау, әдәби герой турында үз фикереңне дәлилләү, бу фикерне әсәрдән өзекләр белән раслау, текстны мәгънәви өлешләргә бүлү, план төзү һәм аны текст эчтәлеген сөйләгәндә куллану. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Зәңгәр күк, алтын кояш (В. Хәйруллина. «Хозурлык һәм горурылык»)	1	
		Кошлар да китеп барды (Р. Миннуллин. «Атказанган сандугач»)	1	
		Жирдә безгә ни кирәк? (Ш. Галиев. «Жирдә миңа ни кирәк?»)	1	
		Хыял диңгезендә (Г. Мөхаммәтшин. «Хыял»)	1	

		Матурлык минем белән (кабатлау)	1	
2	Татар халык ижаты. Мәзәкләр (2 сәгать)	Мәзәк сөйлим, тыңлагыз	1	Уку диалогы: халык ижаты текстлары эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, халык ижаты әсәрләренен аермасын күрә белү. Фольклор тексты белән эш: текстның төп фикерен билгеләү, әсәр геройлары турында фикер әйтү, бәя бирү. Төрле чыганаclar белән мөстәкыйль эшләү. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Ижади эш: үрнәк нигезендә мәзәкләр ижат итү. Бирелгән темага проект эше эшләү
		Мәзәкләр ничек туа?	1	
3	Дуслык (7 сәгать)	Минем дусларым (Б. Рәхмәт. «Минем дусларым»)	1	Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Уку диалогы: әсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар да, төзү. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын характерлап бирү, аларның эш-гамәлләрен бәяләү, вакыйгалар эзлеклелеген күрсәтү. Мөстәкыйль рәвештә үз сүзләре белән план төзү. План нигезендә текстның (текстның бер өлешенен) эчтәлеген сөйләү. Ижади эш: фикерләүгә корылган текст булдыру, сочинение язү
		Кадрле бүләк (Д. Аппакова. «Шыгырдавыклы башмаclar»)	1	
		Шатлык та, кайгы да уртаc (Д. Аппакова. «Шыгырдавыклы башмаclar»)	1	
		Дусларың гына булсын (Р. Миңгалим. «Дусларың гына булсын»)	1	
		Яңа дус таптым (Х. Халиков. «Яңа дус таптым»)	1	
		Дуслар-ахирәтләр (Н. Сладков. «Дуслар-ахирәтләр»)	1	
		Дуслык белән көчле без (кабатлау)	1	
4	Табигать китабы (8 сәгать)	Без утырткан урман үсә (З. Туфайлова. «Без утырткан урман», Р. Хафизова. «Күңел күзе»)	1	Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Уку диалогы: текстның исеме, рәсемнәр һәм ачкыч сүзләр ярдәмендә текстның эчтәлеген фаразлау. Әдәби текст белән эш: әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның
		Тукран малае Шуктуган (Ж. Тәрҗеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	

		Шуктуган сабак алды (Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	хис-кичерешләрэн белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү. План нигезендә текстның эчтәлеген сөйләү.
		Ялгышу түгел, ялгышыңны танымау начар (Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	Ижади эш: хикәяләү характерындагы текстка тасвирлама һәм фикер йөртү юнәлешендәге элементлар өстәү, хикәя сюжетының алда мөмкин булган үстөрелешен (вакыйгалар хәрәкәтен) фаразлау.
		Агачлар да авырый (З. Әхмәров. «Агачлар да авырый»)	1	Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү.
		Яхшылык кире кайта (Ә. Баян. «Яхшылык кире кайта»)	1	Тикшерү эше: тест биремнәрэн үтәү.
		Шәфкатьле бала (Ш. Галиев. «Курыкма, тимим», Ф. Яруллин. «Серле көндәлек»)	1	Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Табигать китабы (кабатлау)	1	
5	Күңелле бәйрәмнәр (6 сәгать)	Бәйрәм бүген (Н. Гайсин. «Бүген бәйрәм», Ж. Дәрзаман. «Солдат булдым»)	1	Текстны сәнгатьле итеп кычкырып уку. Уку диалогы: әсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү.
		Әниләр бәйрәме (С. Сөләйманова. «Әниләр бәйрәме»)	1	Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрэн белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү, әдәби әсәрдән сәнгатьлелек чараларын табу.
		Көяш көлә – Нәүрүз килә (Р. Хафизова. «Нәүрүз килә»)	1	План нигезендә текстны сөйләп бирү.
		Сабан туге, хезмәт туге, шатлык һәм бәхет туге (Р. Зәйдулла. «Сабантуй аланында», Э. Шәрифиллина. «Сабантуй»)	1	Телдән диалог һәм монолог рәвешендә фикерләр әйтү.
		Әйлән-бәйлән уйныйбыз (Р. Миңнуллин. «Әйлән-бәйлән»)	1	Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү.
		Күңелле бәйрәмнәр (кабатлау)	1	Проект эше эшләү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
6	Җиңү бәйрәме (5 сәгать)	Май килә (Р. Миңнуллин. «Май килә»)	1	Текстны сәнгатьле итеп кычкырып уку. Уку диалогы: әсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү.
		Афәт килгән илгә (Р. Корбан. «Җиңү бәйрәме»)	1	Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү,
		Алтын хәрефләр белән язылган исемнәр	1	

	(М. Маликова. «Һәйкәл янында», В. Хәйруллина. «Билгесез солдат»)		геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү, сәнгатьлелек чараларының әдәби әсәрдәге вазифасын һәм әһәмиятен аңлату.
	Сугыш турында сөйләшә картлар (Р. Харис. «Сугыш турында сөйләшә картлар», Ф. Садриев. «Бабай сугышта булган»)	1	Укылган әсәрнең бер кисәгенә, эпизодына сүз белән сурәт тудыру. Балалар өчен булган вакытлы матбугат – бер-ике журнал рубрикалары белән танышу.
	Жиңү бәйрәме (кабатлау)	1	Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу

Лист согласования к документу № 11 от 24.05.2024
Инициатор согласования: Хасанов А.Г. Директор
Согласование инициировано: 24.05.2024 15:48

Лист согласования

Тип согласования: **последовательное**

№	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Хасанов А.Г.		 Подписано 24.05.2024 - 16:01	-